

Jelöljük a körülírt kör középpontját O -val, a magasságpontot M -mel. Betűzzük a háromszöget úgy, hogy $a \geq b$ legyen, ekkor $a - b \geq 0$.

Ha $a - b = 0$, akkor a háromszög egyenlő szárú, O és M rajta van az alaphoz tartozó magasságvonalon, ami egyben f_c szögfelező is. A feladat feltételeit tehát bármely, az r sugarú körbe írt egyenlő szárú háromszög kielégíti.

Ha $a - b > 0$, akkor M , O és f_c helyzete függ attól, hogy a C szög hegyesszög vagy tompaszög (2. ábra).

1985-11-389-1.eps

1. ábra

1985-11-389-2.eps

2. ábra

Tudjuk, hogy f_c és az AB oldal felező merőlegese a körülírt kört ugyanabban a G pontban metszi. Jelöljük M -ből és O -ból az f_c -re bocsátott merőlegesek talppontját X -szel, Y -nal. A feltétel szerint $MX = OY$. Mivel $MC \perp AB$, és $OG \perp AB$ azért $MCX \sphericalangle = OGY \sphericalangle$, azaz CXM és GYO háromszögek egybevágók, ezért $MC = OG = r$.

Továbbá azt is tudjuk, hogy a magasságpont 2-szer olyan messzire van a háromszög csúcsától, mint a körülírt kör középpontja a csúccsal szemközi oldal felezőpontjától, tehát $r = MC = 2 \cdot OF$, ahonnan $OF = \frac{r}{2}$. Az AOF derékszögű háromszögben a befogó fele az átfogónak, amiből következik, hogy $AOF \sphericalangle = 60^\circ$, és ezért $AOB \sphericalangle = 120^\circ$. A keresett háromszög C csúcsánál levő szöge tehát vagy 60° vagy 120° aszerint, hogy C az AB húr O -t tartalmazó vagy O -t nem tartalmazó oldalára esik. Az első esetben AB az OG sugar felező merőlegese, a másodikban ennek tükörképe az O középpontra.

Jelölje T a CB oldalon azt a pontot, amelyre $BT = a - b$. Ha $C \sphericalangle = 60^\circ$, akkor ACT szabályos háromszög, tehát $ATB \sphericalangle = 120^\circ$, azaz T az AB fölé írt, O -t tartalmazó 120° -os látóköri van. Ha viszont $C \sphericalangle = 120^\circ$, akkor $ATB \sphericalangle = 150^\circ$, és C az AB húrnak az O -t nem tartalmazó partján van.

Ezek ismeretében könnyen meg tudjuk szerkeszteni a keresett háromszöget. Az r sugarú kör tetszőleges OG sugarának felező merőlegese, illetve annak O -ra vonatkozó tükörképe kimetszi a körből az AB oldalt.

AB fölé 120° , ill. 150° -os látóköri szerkesztünk az előbb mondottak szerint, a G -t nem tartalmazó partjukon. (Mindkettőnek G a középpontja.) A köríveket B -ből az adott $a - b$ távolsággal elmetszve kapjuk a T pontot, és BT kimetszi a körből a háromszög C csúcsát. Az eddigi megfontolásainkat megfordítva következik, hogy az így kapott háromszögek eleget tesznek a feltételeknek.

1985-11-390-1.eps

3. ábra

A feladatnak akkor van megoldása, ha $a - b$ sugarú körív metszi a látóköri, azaz $0 < a - b < \sqrt{3}r$, és ekkor (egybevágóság erejéig) 2 különböző megoldást kapunk.

Megjegyzés. A 4 pontos dolgozatok szerzői csak azt a háromszöget találták meg, amelyben $C \sphericalangle = 60^\circ$.